

Справа «Катрамі проти Греції» (“Katrami v. Greece”)

У рішенні, ухваленому 6 грудня 2007 року у справі *«Катрамі проти Греції»*, Суд постановив, що

- було порушено ст. 10 Конвенції (свобода вираження поглядів) стосовно засудження заявника за вживання образливих слів, які ставили під сумнів моральні якості та професійні здібності судді.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявниці 7 000 євро як компенсацію моральної шкоди та 3 000 євро на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявниця Олександра Катрамі, 1966 р. н., є громадянкою Греції та проживає у м. Лутра-Едіпсу (Греція). Вона є професійним журналістом та видавцем щомісячного неприбуткового видання, в якому публікуються місцеві новини сусіднього міста Істієя.

У квітні 2001 року п. Катрамі написала статтю про певні суперечливі обставини у розслідуванні справи, до якої була залучена її сестра, наголошуючи при цьому на нібито злочинних діях судді та мера м. Істієя. Ця стаття була опублікована у щомісячнику. Заявниця написала, зокрема, про те, що суддя не вислав її сестрі повідомлення про засідання суду, а до матеріалів справи долучив фальшиве твердження мера. При цьому заявниця, характеризуючи особу судді, використала грецьке слово *karagiozis* та зазначила, що він «порушив свою присягу». Словом *karagiozis* називають комічну маріонетку у грецькому ляльковому театрі. Це слово має негативне значення та використовується для того, аби сказати, що певна особа є смішною чи, іншими словами, «клоуном».

У червні 2001 року проти п. Катрамі була порушена цивільна справа проклеп, а у квітні 2002 року вона була засуджена до 20 місяців

умовного ув'язнення. В апеляційній скарзі на таке рішення заявниця вказала, що звинувачення, висловлені нею у статті, були правдивими і вона як журналіст відчувала обов'язок повідомити про це громадськість. Також вона додала, що образливі слова, які вона вжила, мали лише оціночний характер.

У липні 2004 року апеляційний суд м. Афіні визнав правдивість інформації, поданої у статті п. Катрамі, але засудив її до умовного ув'язнення строком на 1 рік за вживання образливої лексики. У грудні цього ж року це рішення суду було підтверджене при повторному перегляді справи.

Тим часом суддя, про якого написала заявниця у своїй статті, подав до неї позов з вимогою відшкодування завданої шкоди.

Зміст рішення Суду

Заявниця, посилаючись на ст. 10 Конвенції, скаржилася на незаконність свого засудження за вживання образливих слів.

Суд звернув увагу на особливе значення журналістики у демократичному суспільстві та виконання нею ролі «сторожового пса». При цьому, на думку Суду, журналістська свобода включає право на вживання деяких перебільшень чи навіть провокацій.

Нагадавши, що місцеві суди засудили п. Катрамі до ув'язнення, Суд вважає, що таке покарання не є співмірним із правом на вільне вираження журналістом своїх поглядів, яке гарантується ст. 10 Конвенції. Більше того, суддя, про якого згадала у статті заявниця, міг захистити свою репутацію шляхом подання цивільно-правового позову.

Суд також вказав, що вжиті заявницею слова «*порушувати присягу*» та «*karagiozis*» були лише оціночними судженнями, які не мали жодної доказової сили. Проте грецькі суди не взяли цього до уваги, вважаючи, що саме ці слова завдали шкоди честі та гідності судді.

Суд постановив, що застосовані обмеження щодо вираження заявником своїх поглядів та переслідувані місцевими судами законні цілі не були співмірними. Суд не погодився з тим, що для захисту репутації судді та гарантування безперешкодного здійснення правосуддя потрібно було піддати п. Катрамі кримінальному покаранню. Тому тут мало місце порушення ст. 10 Конвенції.